

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2013/0315(NLE)

5.11.2013

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: kalanduskomisjon

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Maroko Kuningriigi vahelise protokoll (millega määratakse kindlaks lepinguosaliste vahelises kehtivas kalandusalases partnerluslepingus sätestatud kalapüügivõimalused ja rahaline toetus) sõlmimise kohta
(COM(2013)0648 – C7-2013/0315(NLE))

Arvamuse koostaja: Cristian Dan Preda

PA_NonLeg

LÜHISELGITUS

Veebruaris 2007 ELi ja Maroko vahel sõlmitud kalandusalane partnerlusleping on mitmes mõttes oluline. Kõigepealt selle majandusliku tähtsuse tõttu: see on Mauritaaniaga sõlmitud lepingu järel ELi tähtsusest teine arengumaaga sõlmitud kalandusalane partnerlusleping, mis hõlmab umbes veerandi merendus- ja kalandusajjade peadirektoraadi kahepoolsete kalanduslepingute jaoks eraldatud eelarvemahust. Lisaks on tegemist lepinguga osapoolte vahel, kellel on ühine piir ja kes on otsustanud tihendada oma poliitilisi sidemeid ning liikuda oma majanduste üha põhjalikuma integreerimise suunas. Aastal 2000 jõustunud assotsieerimisleping ning 2008. aastal Marokole antud eelisseisund näitavad mõlema osapoole tahet oma kahepoolseid sidemeid veelgi süvendada.

Lepingu lisaprotokollis nähakse ette ELi kalalaevade suhtes kohaldatavad tehnilised ja finantssätted ning lepingujärgne rahaline toetus. Eelmise protokolliga kehtivusaeg lõppes 27. veebruaril 2011. Sellele järgnema pidanud protokoll, mida kohaldati ajutiselt alates 28. veebruarist 2011, ei saanud heakskiitu Euroopa Parlamendilt, kes leidis, et selle kulude ja tulude suhe on liiga madal, et protokoll ei taga püütavate kalavarude jätkusuutlikkust ja sellega ei järgita rahvusvahelist õigust, kuna ei olnud tõendatud, et kohalik elanikkond saaks kõnealuse protokolliga kohaldamisest majanduslikku ja sotsiaalset kasu.

Euroopa Komisjon alustas nõukogult saadud mandaadi alusel Maroko Kuningriigiga läbirääkimisi protokollu uuendamiseks. Uue protokolliga eelnõu parafeeriti 24. juulil 2013 pärast kuut rasket läbirääkimistevooru.

Raportöör on rahul uue ettepanekuga, milles võetakse suurel määral arvesse Euroopa Parlamendi kriitikat protokolliga eelmise teksti kohta.

1. Uue protokolliga tulude ja kulude suhe on oluliselt parem – eelmise protokolliga võrreldes on kalapüügi võimalused suurenenud, samas kui ELi rahaline toetus vähenes. 30 miljoni euro suuruse rahalise toetuse eest saavad ELi kalalaevad väikesemahuliseks kalapüügiks, põhjalähedaseks ja tuunipüügiks kuni 126 püügiluba ja võivad teostada tööstuslikku avamerepüüki kuni 80 000 tonni ulatuses. Ligi pool rahalisest toetusest ehk 14 miljonit eurot eraldatakse Maroko kalandussektori arendamiseks, täpsemalt programmile Halieutis, mille eesmärk on suurendada aastatel 2010–2020 selle majandusharu jätkusuutlikkust, tulemuslikkust ja konkurentsivõimet.
2. Kalandustegevuse oluliseks tingimuseks saab jätkusuutlikkuse põhimõte. Selleks et läbirääkimistel oma seisukohti paremini kaitsta, võtsid mõlemad osapooled täiel määral arvesse teadlaste aruandeid kalavarude seisundi ja nende tõenäolise arengu kohta lepingu täitmise esimestel aastatel ning eelmise protokolliga pakutud kalapüügi võimaluste kasutamise määrale antud hinnanguid. ELi kalalaevade püügiimahtude paremaks kontrollimiseks nähakse protokollis ette ühissmissioonid, inspektorite saatmine ELi laevade pardale ja laevaseire satelliitsüsteemi täiustamine.
3. Marokolt nõutakse korrapäraseid ja põhjalikke aruandeid kalandussektori arendamiseks eraldatud rahalise toetuse kasutamise kohta, kusjuures artikli 6 põhjal tuleb arvesse võtta ka eri piirkondade kohalike elanike saadavat majanduslikku ja

sotsiaalset kasu. Samasugune säte esines ka varasemas tekstis, kuid nüüd on seda märksa rangemaks muudetud ja nõutakse aruandeid kolmel tasandil: need on üksikprojektide vahe- ja lõpparuanded ning protokollikohase valdkondliku toetusprogrammi lõpparuanne. Nii saab EL, kes on ühiskomitees esindatud, hea ülevaate valdkondliku toetuse kasutamisest ja sellest, mil määral kohalikud elanikud sellest kasu saavad. Seda võimendab asjaolu, et ELi rahaline toetus makstakse välja osade kaupa ja see on seotud saavutatud tulemuste analüüsiga.

Parandatud on ka sätteid Maroko kalurite kohustusliku palkamise kohta, nii et rohkem kohalikke kalureid saaksid ELi kalalaeval töötada.

Vähetähtis ei ole ka see, et uues tekstis võetakse arvesse Euroopa Parlamendi muret inimõiguste järgimise pärast. Marokoga sõlmitud assotsieerimislepingu artiklites 1 ja 2 sätestatud viide demokraatlike põhimõtete ja põhiliste inimõiguste austamisele on lisatud protokollis üldpõhimõtteid käsitlevasse artiklisse 1 ning seega kohaldatakse seda kogu teksti suhtes. Nimetatud artikkel koos peatamismehhanismi sätestava artikliga 8 võimaldab inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete rikkumise korral lepingu täitmise peatada.

Raportöör soovib rõhutada, et käesoleva protokolliga heakskiitmine tugevdab partnerlust kõnealuse riigiga ja soodustab kohalike, sealhulgas lõunapiirkondade elanike arengut. Maroko on meie naabruskonnas esimene riik, kellele omistati viie aasta eest eelisseisund, käimas on läbirääkimised temaga põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks, ning Maroko jääb üheks meie lähimaks liitlaseks selles rahutus piirkonnas. Kõigele lisaks luuakse käesoleva protokolliga suurepärased tingimused ühe Maroko majandusele ülitähtsa valdkonna arendamiseks. Peaksime kasutama seda võimalust teha oma Maroko partneriga konstruktiivset koostööd meie ühiste sihtide ja väärtuste edendamiseks.

Kõiki nimetatud põhjuseid arvestades soovitan raportöör Euroopa Parlamendil anda nõusolek protokolliga sõlmimiseks.

Arengukomisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek anda nõusolek.

Arengukomisjoni arvates peaks komisjon kõnealuse protokolliga rakendamisel võtma nõuetekohaselt arvesse järgmisi punkte:

- a) vajadus austada demokraatlike põhimõtteid ja põhiõigusi ning peatada nende rikkumise korral protokolliga kohaldamine, nagu on ette nähtud käesoleva protokolliga artiklis 8;
- b) iga-aastase aruande esitamine Euroopa Parlamendile ja nõukogule kalandussektorile määratud rahalise toetuse kasutamise kohta, et soodustada läbipaistvust ning tagada, et nimetatud kalanduspoliitika toetamiseks ette nähtud lisatoetust kasutatakse tulemuslikult ja sihipäraselt ning et käesoleval protokollil on kasulik majanduslik ja sotsiaalne mõju kohalikele elanikele.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.11.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 15 -: 11 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Corina Crețu, Véronique De Keyser, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Mikael Gustafsson, Eva Joly, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Andreas Pitsillides, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Alf Svensson, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Eduard Kukan, Isabella Lövin, Cristian Dan Preda
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Iratxe García Pérez, María Muñoz De Urquiza, Bogusław Sonik